

FINANSMINISTERIET

Budgetöversikt 2020

Översikt över statsbudgeten,
januari 2020

Finansministeriets publikationer – 2020:4

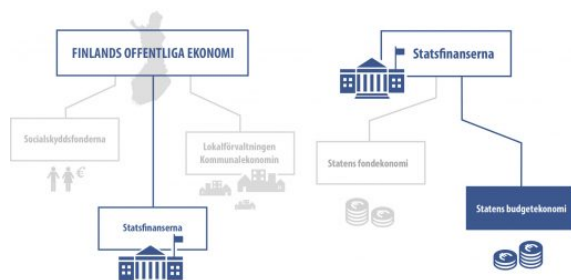
Finanspolitiken

Innehåll

1 Inledning	3
2 Ekonomiska utsikterna	5
3 Regeringens finanspolitiska linje	8
4 Framtidsinvesteringar	10
5 Statsbudgeten för 2020	11
6 Sammandrag	23
7 Ytterligare information	25
8 Läsanvisningar och utskriftsversion	26

1 Inledning

Finlands offentliga ekonomi består av staten, lokalförvaltningen och socialskyddsfonderna. Statsfinanserna omfattar statens budgetekonomi och statens fondeekonomi (Statens fondeekonomi behandlas i avsnitt 9, Statliga fonder utanför statsbudgeten, som finns i allmänna motiveringen till statsbudgeten.). Hur statens budgetekonomi placerar sig i statsfinanserna och Finlands offentliga ekonomi åskådliggörs i figur 1. Denna publikation koncentrerar sig främst på statens budgetekonomi. Granskningen omfattar budgeten för 2020, som riksdagen godkände i december 2019. Syftet är att med hjälp av figurer och tabeller ge en kort beskrivning av centrala teman i statsbudgeten samt att leda läsaren att närmare granska dessa teman under länkarna till respektive webbsidor. Budgeteringen baserar sig på oberoende ekonomiska prognoser från finansministeriets ekonomiska avdelning, och de presenteras i den ekonomiska översikten.

Källa: tutkibudjettia.fi (översättning)
Figur 1. Statsfinanserna som en del av den offentliga ekonomin och statsbudgeten som en del av statsekonomin

Högsta beslutanderätt om användningen av de statliga medlen utövas i Finland av riksdagen, som i regel utövar makt på följande två sätt: genom att stifta lagar och genom att godkänna statsbudgeten. Merparten av innehålllet i budgeten är reglerat enligt lag och

beslutet om budgeten föregås ofta av ändringar av lagar. Riksdagen godkänner budgeten för följande budgetår före utgången av det föregående budgetåret.

Statsbudgeten är en plan för statsfinanserna och statens finansförvaltning, och den baserar sig på planen för de offentliga finanserna från våren samt på regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering. I praktiken omfattar statsbudgeten en bedömning av beloppet av statens inkomster och utgifter följande år och av hur de ska fördelas. I budgetmanglingen förhandlar regeringen om budgetpropositionen.

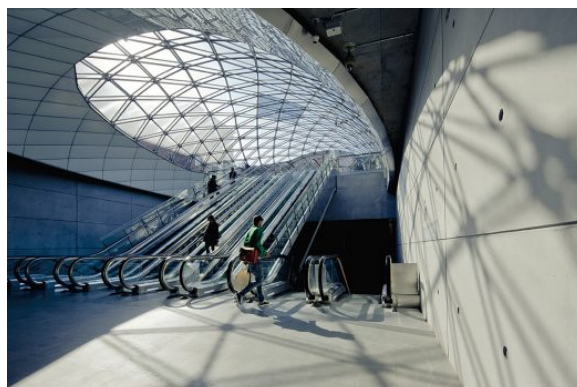
I regeringsprogrammet fastställs regeringens finanspolitiska riktlinjer, enligt vilka budgeten upprättas. I början av valperioden beslutar regeringen dessutom om valperiodens ram, det vill säga statens utgiftstak, samt om reglerna för ramförfarandet. Ramen fastställer samtidigt linjen för utgifterna under hela den fyraåriga valperioden. I planen för de offentliga finanserna justerar regeringen årligen i april anslagen för de olika förvaltningsområdena i ramen samt uppdaterar ramen så att den motsvarar de strukturella ändringarna i kostnadsnivån, priserna och strukturella ändringarna i ramutgifterna. Mer information finns på <http://vm.fi/sv/ramarna-for-statsfinanserna>.

Slutsumman för budgeten för 2020 är 57,7 miljarder euro. Huvuddelen av anslagen används till den sociala tryggheten. Inkomsterna tas ut främst som skatter som baserar sig på omsättning, som mervärdesskatt, och som inkomstskatter, som skatt på förvärvs- och

kapitalinkomster. Statens budgetekonomi beräknas uppvisa ett underskott på 2,2 miljarder euro och statsskulden beräknas stiga till cirka 109 miljarder euro.

Följande avsnitt innehåller en översikt över de ekonomiska utsikterna med fokus på real ekonomin och de offentliga finanserna. I avsnitt 3 behandlas regeringens finanspolitiska mål och hur de uppnåtts. I avsnitt 4 behandlas regeringens framtidsinvesteringar. I avsnitt 5 behandlas statsbudgeten, underskottet och skulden. Även den kommunala ekonomin behandlas med utgångspunkt i statens

budgetekonomi. Avsnitt 6 innehåller ett sammandrag.

2 Ekonomiska utsikterna

I finansministeriets ekonomiska översikt behandlas utsikterna inom den nationella och internationella ekonomin samt den ekonomiska politiken och den offentliga ekonomin.

Tabell 1. Samhällsekonomin utveckling 2017–2020
Prognos, december 2019

	2017*	2018*	2019**	2020**
BNP:s värde, md euro	225,8	234,5	242,4	249,4
BNP, volymförändring, %	3,1	1,7	1,6	1,0
Arbetslöshetsgrad, %	8,6	7,4	6,7	6,5
Sysselsättningsgrad, %	69,6	71,7	72,6	73,1
Konsumentprisindex, förändrings-%	0,7	1,1	1,1	1,3
Lång ränta, 10 år, %	0,5	0,7	0,1	-0,1

* Preliminär uppgift
** Prognos

Realekonomin

Den inhemska efterfrågan upprätthåller den ekonomiska tillväxten under de kommande åren eftersom utsikterna inom utrikeshandeln är tämligen svaga. År 2020 avtar den ekonomiska tillväxten till 1,0 procent. Utsikterna på exportmarknaden jämnas ut och tillväxten inom exporten avtar, men förblir trots det i genomsnitt på samma nivå som under de senaste åren. Tillväxten i den privata konsumtionen är fortsättningsvis jämn. Ökningen i hushållens disponibla inkomster upprätthålls av den höjda inkomstnivån och den fortsättningsvis höga sysselsättningen. De privata investeringarna beräknas avta nästa år. I synnerhet minskar investeringarna i bostäder. Den offentliga konsumtionens och investeringarnas betydelse för BNP-tillväxten accentueras framför allt 2020 som en följd av de åtgärder som skrivits in i regeringsprogrammet.

Antalet sysselsatta och sysselsättningsgraden stiger till 73,6 procent före 2022. Då arbetslöshetsgraden sjunker till samma nivå som under konjunkturtoppen före finanskrisen försämras det ansträngda läget på arbetsmarknaden, vilket leder till ett större tryck på löneförhöjningar. Höjningen av inkomstnivån förväntas så småningom avspeglas i inflationen.

Den offentliga ekonomin

Den goda konjunkturen i den finländska ekonomin de senaste åren har förbättrat tillståndet för de offentliga finanserna. När konjunkturen svalnar av slutar underskottet i den offentliga sektorns finanser att minska. Underskottet börjar öka 2019 och motsvarande utveckling fortsätter de närmaste åren. Trots att ekonomin växer i ungefär potentiell takt överskrider ökningen av utgifterna ökningen av inkomsterna. Inom de offentliga finanserna råder en strukturell obalans mellan utgifter och inkomster.

Det gynnsamma konjunkturläget har bidragit till att dölja strukturella problem inom de offentliga finanserna. Befolkningens åldrande har redan ökat pensionsutgifterna och kommer också att öka vård- och omsorgsutgifterna i framtiden. Inom den offentliga ekonomin finns det ett hållbarhetsgap som man ännu inte funnit någon lösning på. Skuldsättningen i den offentliga sektorn i relation till BNP har tillfälligt sjunkit under gränsen på 60 procent, men skuldkvoten börjar öka på nytt 2020.

De närmaste åren ökar utgifterna till följd av de permanenta och temporära utgiftsökning-

ar som statsminister Marins regering genomför. Effekterna dämpas emellertid av de skattehöjningar som regeringen fattat beslut om.

Riskerna för de offentliga finanserna har en nära koppling till den allmänna ekonomiska utvecklingen. Om det visar sig att tillväxten blir långsammare än förutspått, blir ökningarna i skatteinkomster mindre än beräknat och exempelvis konjunkturbetingade utgifter för arbetslösheten ökar snabbare än beräknat.

Tabell 2. Den offentliga ekonomins centrala nyckeltal enligt nationalräkenskaperna, % av BNP
Prognos december 2019

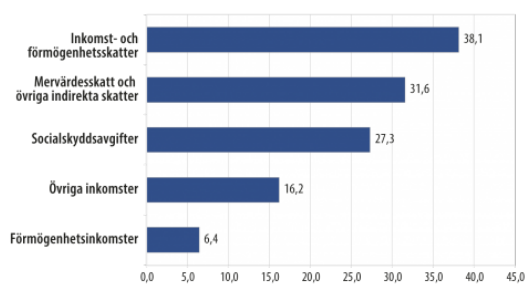
% av BNP	2017*	2018*	2019**	2020**
Skatter och socialskyddsavgifter	43,0	42,3	41,8	42,0
Offentliga samfundens utgifter	53,7	53,1	52,7	53,0
Offentliga samfundens nettokreditgivning	-0,7	-0,8	-1,0	-1,4
- Statsförvaltningen	-1,8	-1,2	-0,9	-1,4
- Lokalförvaltningen	-0,2	-0,9	-1,2	-0,9
- Arbetspensionsanstalterna	1,0	1,0	0,9	0,8
- Övriga socialskyddsfonder	0,3	0,3	0,2	0,1
Offentliga samfundens bruttoskuld	60,9	59,0	58,5	58,8
Statsskulden ¹⁾	46,8	44,8	43,9	43,6

* Preliminär uppgift

** Prognos

1) FMs ekonomiska avdelnings prognos om statsskulden avviker från det budgeterade bl.a. på grund av att inkomstprognoserna uppdaterats

Utöver i de ekonomiska konjunkturerna återspelas den offentliga ekonomins struktur i de belopp som flutit in hos de offentliga samfunden och i fördelningen av utgifterna. Av figur 2 framgår det att merparten av de offentliga samfundens inkomster 2017 togs ut som inkomst- och förmögenhetsskatt samt indirekta skatter.

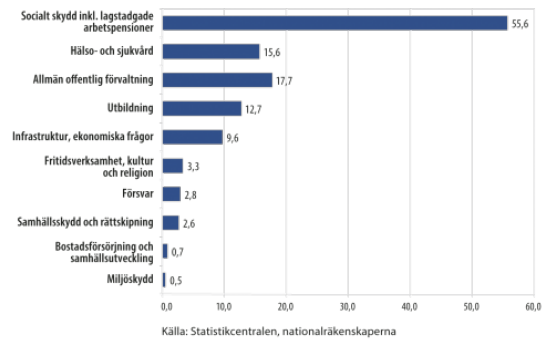

Källa: Statistikcentralen

Figur 2. De offentliga samfundens inkomster året 2017, md euro

Merparten av de offentliga samfundens utgifter utgörs av utgifterna för sociala förmå-

ner, vilket framgår av figur 3. Sådana utgifter är bland annat pensioner, arbetslöshetsförmåner och familjeförmåner samt stöden för sjukdomstid, stöden för boende och stöd som förebygger social utslagning.

Källa: Statistikcentralen, nationalräkenskaperna

Figur 3. De offentliga samfundens utgifter enligt användningsändamål (COFOG) år 2017, md euro

I tabell 3 åskådliggörs den genomsnittliga storleksklassen av kostnaderna för undervisnings- och bildningsväsendet samt social- och hälsovårdstjänsterna. Av tabellen framgår till exempel att de kostnader för grundläggande yrkesutbildning per elev som orsakas den offentliga ekonomin var högst 2017 jämfört med de övriga utbildningsformerna.

Tabell 3. Genomsnittliga kostnaderna för vissa offentliga tjänster år 2017

	euro	
Undervisnings- och bildningsväsendet		
Grundläggande utbildning	8 941,0	/elev/år
Gymnasieutbildning	7 669,0	/studerande/år
Grundläggande yrkesutbildning	10 545,0	/studerande/år
Yrkehögskoleutbildning	8 021,0	/studerande/år
Budgetfinansiering av universitetsutbildning	8 460,0	/studerande/år
Allmänna bibliotek	3,7	/lån
Socialtjänsterna		
Barnens dagvård ¹⁾	86,4	/vårddag
Vård vid äldreomsorg ²⁾	170,0	/vårddag
Hälsovårdstjänsterna		
Primärvård		
- Hälsocentralbesök ³⁾	77,8	/besök
- Baddavdelningsvård	308,0	/vårddag
- Tandvård	109,8	/besök
Specialiserad sjukvård		
- Specialiserad somatisk sjukvård ⁴⁾	1 661,6	/vårddag

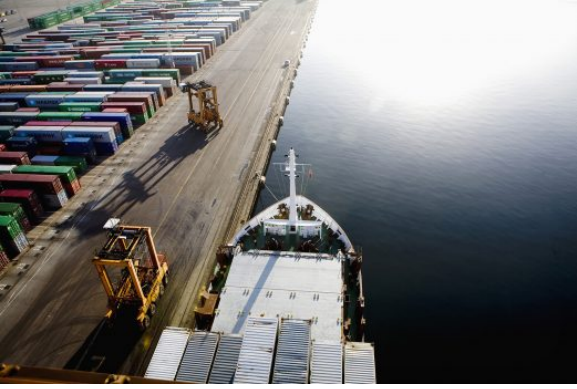
1) Inkluderar dagvård på del- eller heltid som kommunen betalar. Antalet vård dagar har viktats för deltids- och heldagsvården så att för vård dagar inom deltidsvård användes vikt koefficienten 0,6 och för vård dagar inom heldagsvård koefficienten 1.

2) Baserar sig på kostnaderna i de sex största kommunerna.

3) Omfattar alla besök, inkl. rådgivning, fysioterapi osv. Kostnaden för ett läkarbesök inom primärvården är i genomsnitt 90 euro/besök.

4) Omfattar vård på baddavdelning och dagkirurgi

Källor: Utbildningsstyrelsen, Institutet för hälsa och välfärd, Statistiken för Finlands allmänna bibliotek och Statistikcentralen.

3 Regeringens finanspolitiska linje

Statsminister Sanna Marins regering har dragit upp riktlinjerna för sin finanspolitik i regeringsprogrammet (<https://valtioneuvosto.fi/sv/marin/regeringsprogrammet>). Målet för den ekonomiska politiken är att öka välfärden. Det innebär en ekologiskt och socialt hållbar ekonomisk tillväxt, en hög sysselsättning och en hållbar offentlig ekonomi.

De viktigaste målen för den ekonomiska politiken under regeringsperioden är följande:

- Sysselsättningsgraden höjs till 75 procent och antalet sysselsatta ökar med minst 60 000 före utgången av 2023
- I en normalsituation för den globala ekonomin ska samhällsekonomin vara i balans 2023
- Genom regeringens beslut minskar ojämlikheten och inkomstskillnaderna
- Genom regeringens beslut kommer Finland att vara klimatneutralt senast 2035

De bestående tilläggsutgifter som regeringen beslutar om ska i huvudsak täckas med diskretionära bestående tilläggsinkomster. De bestående utgifterna ökas genom beslut av regeringen med cirka 1,4 miljarder euro på 2023 års nivå jämfört med den tekniska planen för de offentliga finanserna våren 2019. Av detta belopp riktas en utgiftsökning på cirka 1,1 miljard euro på 2020. Nya bestående utgifter fördelas bland annat på åtgärder som höjer kompetensen och ökar den sociala rättvisan samt på klimatpolitiska åtgärder.

De bestående utgiftsökningarna täcks i hu-

vudsak genom diskretionära permanenta tilläggsinkomster och omfördelningar. I enlighet med regeringsprogrammet stärks välfärdsstatens finansieringsbas genom beskattningen med cirka 0,7 miljarder euro. En liten del av utgiftsökningarna ska finansieras genom omfördelning av utgifterna och inkomsterna inom budgetekonomin genom att bland annat minska på vissa överföringsanslag. Om sysselsättningsmålet på 75 procent nås, stärker detta den offentliga ekonomin så att en del av utfallet kan avsättas för tilläggsutgifterna. För att sysselsättningsmålet ska nås krävs det dels åtgärder som främjar arbetsutbudet och efterfrågan på arbete, dels åtgärder som lindrar matchningsproblemet. Att sysselsättningsgraden ökar är det viktigaste enskilda elementet i inkomstunderlaget i regeringsprogrammet. Regeringen vidtar också produktivitetåtgärder som avser de offentliga finanserna.

Uppställandet av mål för Finlands offentliga ekonomi styrs också av EU-bestämmelser, särskilt stabilitets- och tillväxtpakten, som förpliktar medlemsstaterna att upprätthålla balans inom de offentliga finanserna och att undvika alltför stor skuldsättning. Enligt EU-lagstiftningen får underskottet i de offentliga finanserna vara högst 3 procent och skuldens andel högst 60 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Dessutom uppställs ett medelfristigt mål för det strukturella saldot i de offentliga finanserna (MTO), som bedöms med hjälp av två pelare – det strukturella underskottet och utgiftsregeln. Det medelfristiga mål som statsrådet fastställde hösten 2019 för det strukturella saldot, det vill säga

-0,5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten, kvarstår. De övriga målen för den offentliga ekonomin, bland annat målen för delsektorerna, ställs upp så att är i linje med regeringens målsättning att de offentliga finanserna ska vara i balans 2023.

I tabell 4 beskrivs de mål och regler som styr Finlands finanspolitik, och de jämförs också med finansministeriets prognos. Största delen av de finanspolitiska mål som statsminister Marins regering har lagt fram kan inte uppnås utan nya åtgärder för att öka sysselsättningen och stärka de offentliga finanserna under regeringsperioden. I ljuset av finansministeriets oberoende prognos kommer underskottet i de offentliga finanserna att öka till närmare 1,5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten i början av 2020-talet. Statsförvaltningen och lokalförvaltningen stannar under de uppställda nominella målen för det strukturella saldot. Arbetspensionsanstaltens överskott underskrider också det uppställda målet på 1,0 procent. De övriga socialskyddsfonderna är fortsättningsvis i balans i enlighet med målet.

Tabell 4. Mål och regler som styr Finlands finanspolitik

Den offentliga ekonomins sektor	Variabel	Målsättning 2023: % av BNP	Uppskattning för 2023: % av BNP
Regeringens målsättningar för det finansiella saldot under valperioden			
Offentliga samfund	Finansiell balans	0,00 %	-1,2 %
Statsförvaltningen	Finansiell balans	minst -0,5 %	-0,9 %
Lokalförvaltningen	Finansiell balans	minst -0,5 %	-1,1 %
Socialskyddsfonderna			
- Arbetspensionsanstalterna	Finansiell balans	ca 1,0 %	0,7 %
- Övriga socialskyddsfonder	Finansiell balans	ca 0,0 %	0,1 %
Offentliga samfund	Skuld	skuldkvoten sjunker	61,2 %
EU-bestämmelserna			
Offentliga ekonomin	Finansiell balans	minst -3 %	-1,2 %
	Skuld*	högst 60 %	61,6 %
	Målsättningen för det strukturella finansiella saldot på medellång sikt (MTO)**	-0,50 %	-1,3 %

* Vid tolkningen av EU:s skuldbestämmelse beaktas även bl.a. skuldsänkningens historiska och framtida hastighet.
 ** Stabilitets- och tillväxtpakten förpliktar EU-länderna till att fastställa ett medelfristigt mål för det strukturella underskottet inom den offentliga ekonomin (MTO). I Finland är det medelfristiga målet 0,5 procentens underskott i förhållande till BNP. Uppnåendet av målet eller närmandet mot det bedöms med hjälp av det strukturella saldot samt utgiftsregeln. Ytterligare information finns i planen för de offentliga finanserna för åren 2020-2023 i bilagan Finlands stabilitetsprogram.

4 Framtidsinvesteringar

I överensstämmelse med regeringsprogrammet för statsminister Marins regering genomför regeringen under valperioden som en engångsåtgärd ett program för framtidsinvesteringar som stöder uppnåendet av målen i regeringsprogrammet och den offentliga ekonomins hållbarhet på lång sikt. Inom ramen för programmet kan under valperioden riktas högst 3 miljarder euro till engångsinvesteringar och till försök som har stor samhälls- och miljömässig betydelse. Eftersom åtgärderna är av engångskaraktär ökar de inte statens utgifter 2023.

I samband med budgeten för 2020 samt planen för de offentliga finanserna 2020–2023 har regeringen beslutat anvisa sammanlagt 1,4 miljarder euro till framtidsinvesteringar av engångskaraktär, varav 0,75 miljarder euro för 2020. År 2020 görs det betydande investeringar, av vilka 80 miljoner euro anvisas till att anställa lärare och handledare inom yrkesutbildningen och 60 miljoner euro till kvalitets- och jämlikhetsprogrammet inom den grundläggande utbildningen. Dessutom anvisas det medel till kompensationsersättningar och till understöd till Business Finland för ett företagsdrivet forsknings-, utvecklings- och innovationspaket. Dessutom avsätts ur statens bostadsfond tilläggsansattningar på inmot 50 miljoner euro 2020 för bland annat energiunderstöd till husbolag och stöd för installation av hissar i det befintliga bostadsbeståndet, inledandet av förortsprogrammet samt för stöd avsedda för reparation av statunderstödda bostäder så att de bättre lämpar sig för äldre.

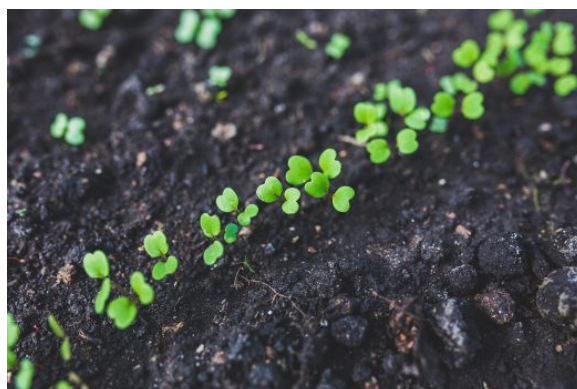
Enligt regeringsprogrammet finansieras åtgärderna i huvudsak med kapitalinkomster så

att programmet inte leder till ökat underskott i budgetekonomin eller ökad skuldsättning för staten. Däremot påverkar framtidsinvesteringarna negativt på det strukturella saldoto i nationalräkenskaperna. I budgeten för 2020 ingår 726 miljoner euro kapitalinkomster för finansiering av framtidsinvesteringar.

I tabell 5 presenteras anslagsökningarna för framtidsinvesteringar uppdelade på de strategiska helheterna i regeringsprogrammet. För resten av programmet för framtidsinvesteringar, motsvarande cirka 1,7 miljarder euro, har det i planen för de offentliga finanserna 2020–2023 gjorts en ramreservering åren 2021 och 2022. Beslut om verkställandet av programmet fattas vid budgetförhandlingarna hösten 2020, som en del av granskningen av samsättningsåtgärderna och utgiftsökningarna enligt regeringsprogrammet.

Tabell 5. Framtidsinvesteringarna indelade i regeringsprogrammets strategiska helheter enligt planen för de offentliga finanserna för åren 2020–2023, mn euroa

	2020	2021	2022
Ett klimatneutralt Finland som tryggar den biologiska mångfalden	119,7	134,7	18,0
Finland – större än sin storlek i världen	14,4	10,3	0,0
Den trygga rättstaten Finland	24,3	9,8	3,0
Ett livskraftigt Finland	327,1	96,5	1,1
Ett Finland där förtroende och en jämlik arbetsmarknad råder	24,5	21,6	7,2
Ett rättvist, jämlikt och inkluderande Finland	35,1	36,4	26,0
Kunnandets, bildningens och innovationernas Finland	205,4	130,0	120,0
Sammanlagt	750,4	439,3	175,3

5 Statsbudgeteten för 2020

Statens inkomster och utgifter granskas i avsnitt 4 och 5 i allmänna motiveringen och i detaljmotiveringen till statsbudgeteten (<http://budjetti.vm.fi/indox/indexse.jsp>). Inkomstposterna behandlas enligt avdelning och de uppskattade anslagen enligt förvaltningsområde.

5.1 Inkomster, utgifter, underskott och skuld

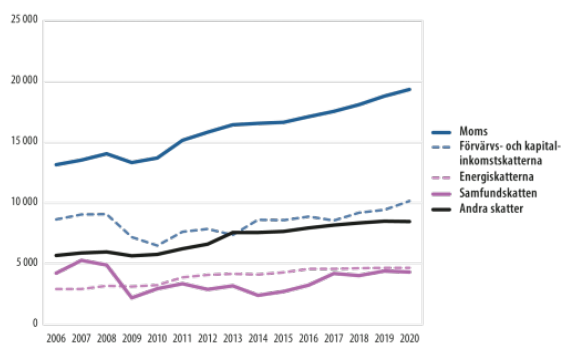
Inkomster

År 2020 uppskattas inkomsterna inom den statliga budgetekonomin (utan nettoupplåning) till cirka 55,5 miljarder euro, varav skatteinkomsterna utgör cirka 86 procent, det vill säga 47 miljarder euro. Skatteintäkterna beräknas öka med 2,6 procent år 2020 jämfört med budgeten för 2019.

I figur 4 granskas enbart skatteinkomsternas utveckling 2006–2020. I och med att den högkonjunktur som började 2016 avstannar avtar också skatteinkomstökningen. Av-

kastningen av de olika skatteslagen har dock utvecklats mycket olika. Mervärdesskatten utgör statens största enskilda inkomstkälla. Dess avkastning avgörs i hög grad av utvecklingen inom den privata konsumtionen, och avkastningen har uppvisat en jämförelsevis stabil ökning under de senaste åren.

Avkastningen av samfundsskatten är beroende av företagets resultatutveckling och kraftiga konjunkturväxlingar är karakteristiska för den. På lång sikt har avkastningen av samfundsskatten minskat delvis därför att samfundsskattesatsen har sänkts på grund av skattekonkurrens, eftersom målet har varit att säkerställa att Finland förblir ett konkurrenskraftigt investeringsobjekt. Avkastningen av energiskatten utvecklas relativt måttfullt trots den skärpta beskattningen. Den långsamma ökningen av energiskatteutfallet förklaras av den måttliga utvecklingen av skattebaserna, exempelvis bränsle- och elkonsumtionen.

Figur 4. Statens skatteinkomstutveckling per skatteart 2006–2020, mn euro

Utgifter

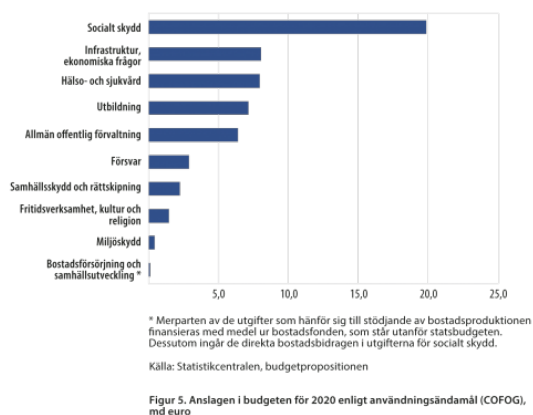
Anslagen i budgetpropositionen uppgår enligt förslaget till 57,7 miljarder euro, vilket är cirka 2,2 miljarder euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019.

Med beaktande av höjningen av prisnivån och de strukturella ändringarna i budgeten ökar anslagen med 2,2 procent jämfört med den ordinarie budgeten för 2019. Det som höjer utgiftsnivån är i synnerhet de permanenta utgiftsökningar och tidsbundna framtidsinvesteringar som följer av regeringsprogrammet för statsminister Marins regering. Även vissa automatiska faktorer, exempelvis ökningen av statens åldersrelaterade utgifter, indexförhöjningar som görs till fullt belopp samt kompensationerna till kommunerna för konsekvenserna av ändringar i beskattningsgrunderna, syns som en utgiftsökning jämfört med 2019. Det goda sysselsättningsläget sänker emellertid ytterligare utgifterna för utkomstskyddet.

På grund av den nya prognosen för räntenivån är utgifterna för räntan på statsskulden betydligt lägre 2020 jämfört med det budgeterade beloppet för 2019.

På vilket sätt anslagen, dvs. de statliga utgifterna, anvisas till olika användningsändamål beror på politiska beslut, ekonomiska strukturer och konjunkturer. År 2020 anvisas den mest betydande delen av anslagen i statsbudgeten till social trygghet (20 %). Trots att det används mer medel till pensioner än året innan, minskar de sammanlagda utgifterna för social trygghet med cirka en procent 2020. Detta är en följd av att de arbetslöshetsrelaterade utgifterna sjunker samt av att statens andel av de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen minskar 2020. I figur 5 visas användningsändamålen för statens anslag 2020 enligt budgeten. Ökningen av de totala ut-

gifterna beror mest på de tillägg som hänförs till främjandet av näringslivet, hälso- och sjukvård samt utbildning.

Figur 5. Anslagen i budgeten för 2020 enligt användningsändamål (COFOG), mrd euro

En del av de inkomster som ingår i statsbudgeten kommer från Europeiska unionen, men samtidigt betalar finska staten också avgifter till EU. På statsfinansiell nivå uppskattas att Finland kommer att betala cirka 2,15 miljarder euro till EU:s budget och Europeiska utvecklingsfonden 2020. Finlands betalningar ökar med 12 miljoner euro jämfört med budgeten för 2019. Från EU:s budget beräknas inflyta inkomster på cirka 1,2 miljarder euro, vilket är 25 miljoner euro mer än vad som beräknas inflyta 2019. Förhållandet mellan EU-inkomster och utgifter i statsfinanserna åskådliggörs i tabell 6. De centrala prioriteringarna i EU:s budget 2020 är att stödja den europeiska ekonomins konkurrenskraft samt att främja solidariteten och förbättra säkerheten inom och utanför EU. Förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram (2021–2027) fortsatte under Finlands EU-ordförandeskap under den senare hälften av 2019. Beslutet sköts dock upp till 2020. Utgångspunkten för både EU:s budget 2020 och den kommande budgetramen är att Storbritannien efter sitt utträde ur EU deltar i finansieringen av unionens budget till utgången av 2020, och även efter det i finansieringen av sådana be-

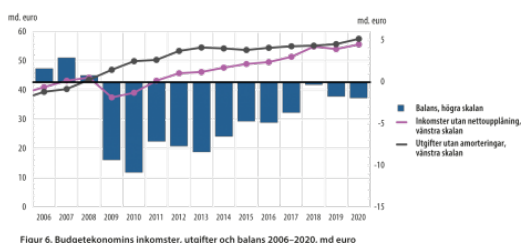
talningsförbindelser som hänför sig till den nuvarande finansieringsperioden 2014–2020 och som realiserar först under den följande finansieringsperioden 2021–2027.

Tabell 6. Sammandrag av betalningarna mellan staten och EU 2018–2020, mn euro

Utgifterna inom statsfinanserna	Bokslut 2018	Budgeten 2019	Budgeten 2020
Budgetekonomin			
Momsavgiften	292	301	316
BNI-avgiften	1 425	1 619	1 624
Finansiering av rabatten till Förenade kungariket	123	149	147
EU-AVGIFTER SAMMANLAGT	1 839	2 069	2 087
Europeiska utvecklingsfonden	68	74	68
Sammanlagt	1 907	2 143	2 155
Inkomster inom statsfinanserna	Bokslut 2018	Budgeten 2019	Budgeten 2020
Budgetekonomin			
Jordbruksstöd	525	537	537
Landsbygdsutveckling	346	340	370
Strukturpolitiskt stöd	189	200	190
Uppbördsprovision för tullar m.m.	35	37	38
Övriga inkomster	41	41	45
Fondekonomin			
Interventionsfonden	0	0	0
Gårdsbrukets utvecklingsfond	0	0	0
Sammanlagt	1 136	1 154	1 180
Tullar samt jordbruks- och sockeravgifter som tagits ut för EU	173	184	189

Underskott

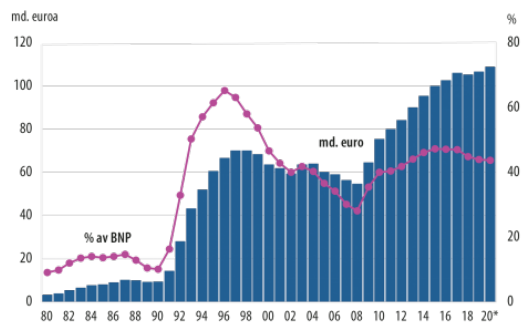
Statsbudgeten för 2020 uppvisar ett underskott på cirka 2,2 miljarder euro, vilket kommer att finansieras genom ökad skuldsättning. Enligt de begrepp som används i nationalräkenskaperna uppskattas underskottet i statsfinanserna 2020 vara cirka 1,4 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Statens budgetekonomi har uppvisat ett underskott från och med 2009. Situationen åskådliggörs i figur 6.

Figur 6. Budgetekonomins inkomster, utgifter och balans 2006–2020, md euro

Skuld

Statsskulden, inklusive skulden i fondekonomin, beräknas vara cirka 109 miljarder euro i slutet av 2020, vilket är cirka 44 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. (I siffrorna har beaktats Statskontorets uppskattning om att skuldsättningen 2019 är cirka 1 miljard euro mindre än beräknat.) Ränteutgifterna för statsskulden beräknas till cirka 870 miljarder euro, vilket är cirka 300 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2019. Av figur 7 framgår att statsskuldens förhållande till bruttonationalprodukten har minskat under de senaste åren trots att skulden i euro har fortsatt att öka.

Figur 7. Statsskulden 1980–2020

5.2 Plock ur skatte- och anslagsbesluten i budgeten för 2020

ÄNDRINGAR I SKATTEGRUNDERNA

Ett mål för den skattepolitik som statsminister Marins regering för är att säkerställa finansieringsunderlaget för välfärdssamhället i den digitala världsekonomin som utvecklas i snabbt. Ett starkt skatteunderlag möjliggör låga skattesatser och en rättvis beskattning,

vilket främjar företagsverksamhet, sysselsättning, tillväxt och välfärd. Inom beskattningen försöker man finna sådana lösningar som ur ett ekonomiskt perspektiv mest effektivt främjar regeringens klimatmål, som snabbar upp utvecklingen bort från fossila bränslen och som samtidigt uppfyller kraven på social rättvisa.

I enlighet med regeringsprogrammet skärps beskattningen huvudsakligen inom området för punktbeskattningen. Syftet är att finansiera de permanenta utgiftsökningar som följer av regeringsprogrammet och samtidigt styra konsumtionen i en mera miljövänlig och hälsofrämjande riktning. Hälsan ska främjas genom höjningar av punktskatterna på tobak, alkohol och läskedrycker under regeringsperioden. Låg- och medelinkomsttagare kompenseras för de skärpta konsumtionskatterna genom att inkomstbeskattningen lindras.

I enlighet med regeringsprogrammet ska beskattningen av drivmedel skärpas 2020, vilket enligt beräkningarna ökar skatteintäkterna med totalt 250 miljoner euro per år. För att främja hälsan skärps också beskattningen av tobak (+50 miljoner euro) och läskedrycker (+25 miljoner euro). Genom en indexjustering i beskattningen av förvärvsinkomster minskar statens skatteintäkter med 275 miljoner euro per år. Syftet med indexjusteringen är att beskattningen inte ska stramas åt som en följd av skattesystemets progressivitet och ökningen av den allmänna inkomstnivån. Dessutom lindrar regeringen måttfullt beskattningen av förvärvsinkomster för låg- och medelinkomsttagare. Strävan är att på så sätt kompensera för konsekvenserna av att de indirekta skatterna skärps. Inkomstskatteunderlaget stärks genom en begränsning av hushållsavdraget och en minskning av rätten att dra av räntorna på bostadslån. Giltighetstiden för den solidaritetsskatt som ursprung-

ligen infördes som tidsbunden förlängs, vilket ökar skatteintäkterna med 109 miljoner euro per år. Rätten till avskrivningar på nya investeringar fördubblas temporärt, vilket minskar statens skatteinkomster med 207 miljoner euro per år.

DEN ALLMÄNNA OFFENTLIGA FÖRVALTNINGEN

För åtgärdsprogrammet Sunda lokaler 2028 anvisas 1,5 miljoner euro 2020. Målet för åtgärdsprogrammet är att göra offentliga byggnader sundare och att effektivisera vården, behandlingen och rehabiliteringen av dem som lider av dåligt inomhusklimat.

Till stöd för partiverksamheten anvisas anslag på cirka 36 miljoner euro, vilket innebär en ökning på 6 miljoner euro jämfört med 2019.

I löneanslagen för ministrar, statssekreterare och specialmedarbetare föreslås en höjning på sammanlagt 5 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2019. Anslagsökningen föranleds av att antalet ministrar, statssekreterare och specialmedarbetare har ökat, arvodesgrunderna har justerats och de sparbeslut som gällde arvoden till den föregående regeringens ministrar har upphävts. Ministeriernas omkostnader ökas dessutom med

sammanlagt cirka 1,6 miljoner euro på grund av det ökade antalet politiska statssekreterare och specialmedarbetare.

UTRIKESFÖRVALTNINGEN

Utrikesförvaltningen anvisas ett tillägg på 1 miljon euro för att utvidga beskickningsnätet.

För internationellt utvecklingssamarbete anvisas drygt 1 miljard euro. Anslagen för utvecklingssamarbete uppskattas 2020 vara cirka 0,41 procent i förhållande till bruttonationalinkomsten.

För fredsmedling anvisas ett anslag på 2,5 miljoner euro 2020.

FÖRSVARET

Försvarsmaktens anslag ökas med ett tillägg på sammanlagt 5,8 miljoner euro för en ökning av antalet anställda och antalet uppgifter vid Försvarsmakten, för anställning av avtalsbundna soldater, för ökning av antalet repetitionsövningar samt för den nya verksamhetsmodellen för den frivilliga försvarsutbildningen.

Eftersom Hornet-jaktplanens kapacitet ersätts fullt ut föranleder detta utgifter redan under beredningsskedet innan upphandlingsbeslutet fattas. För detta anvisas 10 miljoner euro 2020. För anskaffning av försvarsmateriel föreslås anslag till ett belopp av 779 miljoner euro, vilket inbegriper 206 miljoner euro finansieringsandel för projektet Flottilj 2020.

För utgifterna för den militära krishanteringens anvisas sammanlagt cirka 113 miljoner euro, vilket innebär en ökning med 3 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2019. För den civila krishanteringens anvisas

16,6 miljoner euro.

DEN ALLMÄNNA ORDNINGEN OCH SÄKERHETEN

Polisen och Skyddspolisen anvisas anslag på sammanlagt cirka 820 miljoner euro. Med anslagen inleds en höjning av antalet årsverken för polismän med sikte på den nivå på 7500 årsverken senast 2023 som anges i regeringsprogrammet.

För Gränsbevakningsväsendets utgifter anvisas sammanlagt cirka 268 miljoner euro. I budgeten har det i regeringsprogrammet inskrivna målet om att trygga kapaciteten inom gränssäkerheten och antalet gränsbevakare beaktats så att Gränsbevakningsväsendets omkostnadsanslag ökas med 1,3 miljoner euro 2020. I Gränsbevakningsväsendets anslag ingår dessutom tillägg på cirka 11 miljoner euro med anledning av bland annat kraven för gränssäkerhet i EU, den ökade trafiken över de yttre gränserna vid Rovaniemi flygplats samt utgifterna för den europeiska gräns- och kustbevakningens permanenta styrka. För Gränsbevakningsväsendet anvisas ett anslag på 15 miljoner euro för en reform av den tekniska övervakningen av land- och sjögränsen.

I syfte att upprätthålla rättskedjans handlingsförmåga och säkerställa att straffansvaret förverkligas anvisas det ytterligare finansiering till ett belopp av sammanlagt 5,2 miljoner euro till åklagarväsendet, domstolarna, rättshjälpen och Brottspåföljdsmyndigheten. För koncentrerings av bevisning till tingsrätterna anvisas dessutom ett tillägg av engångsnatur på 2 miljoner euro. För högsta förvaltningsdomstolen och de övriga domstolarna anvisas ett tillägg av engångsnatur på sammanlagt 2,3 miljoner euro på

grund av det ökade antalet andra ärenden som gäller uppehållstillstånd. Under justitieministeriets förvaltningsområde anvisas därtill tilläggsfinansiering bland annat för att förebygga brottslighet och våldet i nära relationer.

I överensstämmelse med regeringsprogrammet höjs den årliga flyktingkvoten med 100 personer till 850 personer. På grund av detta görs det anslagsökningar på sammanlagt 0,9 miljoner euro för 2020. Dessutom föreslås ett tillägg på 2,32 miljoner euro för åtgärder för att effektivisera och påskynda integrationen. Migrationsverket anvisas 10 miljoner euro för tryggheten av beslutsresurserna särskilt i anslutning till arbetsrelaterad invandring. För att avhjälpa anhopningen av asylansökningar anvisas ett anslag på sammanlagt 3,5 miljoner euro. För Migrationsverkets IKT-utgifter anvisas ett tillägg på 2 miljoner euro.

OMRÅDEN SOM GÄLLER NÄRINGS-LIVET

För att öka användningen av lönesubvention i företag anvisas ett tillägg på 10 miljoner euro för den offentliga arbetskraftsservicen. Lönesubventionen utvecklas och användningen av den utökas i samarbete med arbetsmarknadens organisationer på ett sådant sätt att man inte äventyrar kollektivavtalsenligt arbete eller snedvrider konkurrensen.

För åtgärder som främjar integrationen och sysselsättningen för invandrare anvisas sammanlagt 12,6 miljoner euro. Med anslaget finansieras bl.a. en utvidgning av kommunernas multidisciplinära kompetenscenterverksamhet och handlednings- och rådgivningstjänsterna för invandrare.

Understödsfullmakten för Business Finlands

forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet är 328 miljoner euro. Business Finlands finansiering i form av understöd utökas med 88 miljoner euro, varav 55 miljoner euro följer av att företagsdriven forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet understöds.

I arbets- och näringsministeriets omkostnader anvisas ett tillägg på 0,6 miljoner euro för inrättandet av ett kompetenscenter för investeringar i samhällsutveckling.

För stödjande av hållbar tillväxt och livskraft i regionerna, för avtalsbaserat samarbete och för regionutvecklingsprojekt föreslås 20 miljoner euro. Till fortsättandet av det regionala transportstödet anvisas 6 miljoner euro.

Som en del av regeringens framtidsinvesteringar anvisas det 23 miljoner euro till ett tidsbundet investerings- och innovationsstödsprojekt 2020.

Bevillningsfullmakten för energistöd utökas med 30 miljoner i syfte för att stödja investeringar som ersätter stenkolk. För genomförandet av ett nationellt biogasprogram anvisas 5 miljoner euro.

I innovationsstödet för skeppsbyggnad beviljas en tilläggsfullmakt på 33,9 miljoner euro för nya fartygsprojekt.

För finansieringen av trafiknät anvisas cirka 2,1 miljarder euro, varav basunderhåll av transportinfrastrukturen gör anspråk på 1,4 miljarder euro. Anslagen för basunderhåll av transportinfrastrukturen inkluderar i enlighet med regeringsprogrammet en varaktig höjning på 300 miljoner euro, med vars hjälp man ska se till att reparationskulden inte ökar och att den befintliga reparationskulden kan minskas. För utvecklingsprojekt anvisas nästan 500 miljoner euro. Som ett nytt projekt inleds elektrifieringen av Hangö-Hy-

vingebanan. Dessutom inleds planeringen av en fördjupad havsfarled i Ajos i Kemi, förbättringen av banavsnittet Tammerfors–Jyväskylä och förbättringen av banavsnittet Seinäjoki–Vasa. Dessutom anvisas 12 miljoner euro som en engångsinvestering för avlägsnande av farliga plankorsningar och 10 miljoner euro för främjande av gång och cykling i statens projekt och som statsunderstöd till motsvarande kommunala projekt. För understöden till enskilda vägar anvisas 20 miljoner euro. Cykling till skolan och cykelturism understöds också med små anslagstillägg.

Upphandlingen och utvecklingen av trafik- och förbindelsefartygstjänster i skärgården utökas med 1,25 miljoner euro som avsetts för reparation av förbindelsefartygens bryggor. Den offentliga persontrafiken får i enlighet med regeringsprogrammet en nivåförhöjning på 20 miljoner euro för klimatbaserade åtgärder.

Stödet till de trafikflygplatser som ligger utanför Finavias flygplatsnätverk utökas med 2 miljoner euro.

Anslagen inom jordbruks- och livsmedelsekonomin ökas med 33 miljoner euro jämfört med förra års budget, vilket beror bland annat på engångsmässiga tillägg i miljöersättningen och kompensationsersättningen. Gårdsbrukets utvecklingsfond MAKERA föreslås dessutom få en engångsartad överföring på 90 miljoner euro.

Rådgivningen som förbättrar jordbrukets lönsamhet får ett tillägg på 1,8 miljoner euro.

Naturrekursinstitutets omkostnader utökas med knappa 1,7 miljoner euro bland annat för det nationella genomförandet av lantbrukräkningen, övervakningen av matsvinn, koldioxidforskning som gäller torvmark samt direktivet om nationella utsläppstak.

De största av de varaktiga anslagsökningar som baserar sig på regeringsprogrammet är de anslag som föreslås för klimatpolitiken för markandvändningssektorn samt säkerställandet av finansieringen av förbindelserna om ekologisk produktion.

MILJÖSKYDDET

Inom miljöministeriets och jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområden utökas finansieringen av naturvården med sammanlagt 103 miljoner euro.

Genomförandet av handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland (METSU) fortsätter. Ett handlingsprogram för att förbättra mångfalden i livsmiljöerna startas. Finansieringen av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter stärks i fråga om naturskyddsuppgifterna.

För genomförandet av det strategiska programmet för främjande av cirkulär ekonomi och för främjandet av cirkulär ekonomi reserveras sammanlagt 2 miljoner euro inom miljöministeriets och arbets- och näringsministeriets omkostnader.

Den nationella klimatpanelens verksamhet stärks genom ytterligare anslag på 0,45 miljoner euro per år.

För Lahtis stad anvisas ett understöd på 3 miljoner euro för utgifter i anslutning till genomförandet av temaåret Europeisk miljöhudstad 2021.

BOENDE OCH SAMHÄLLSTJÄNST

Av statens bostadsfonds medel används cirka 202 miljoner euro till betalning av understöd och räntestöd för bostäder.

Förortsprogrammet finansieras med 5 miljoner euro ur statens bostadsfond. För energiunderstöd till husbolag anvisas 20 miljoner euro. 5 miljoner euro används för reparation av det statsunderstödda bostadsbeståndet så att det bättre lämpar sig för äldre. Maximibeloppet för möjligheten att avskriva skulder (rivningsackorden) höjs med 5 miljoner euro i syfte att anpassa den statsunderstödda bostadsproduktionen i regioner som tappar befolkning.

Beloppet av understödet för vård av byggnadsarvet höjs till 1,7 miljoner euro.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

För utvecklingen av barn- och familjetjänsterna och förlängningen av programmet för utveckling av barn- och familjetjänster anvisas 10 miljoner euro 2020.

I syfte att främja utredning och förebyggande av sexualbrott mot barn fortsätter man att stödja införandet av den s.k. barnhusmodellen. För utvärderingen av inrättandet av Stödcentret för offer för sexualbrott (SERI) anvisas ett anslag om 0,3 miljoner euro.

Som ett led i utvecklandet av hälsovårdssektorns forsknings- och innovationsverksamhet anvisas för inledandet av verksamheten vid

den nya tillståndsmyndighet som administrerar användningen av uppgifter inom social- och hälsovården ett anslag på 5,2 miljoner euro.

Det nationella vaccinationsprogrammet utvecklas genom en utvidgning av vaccinationen mot TBE och genom att vaccinationen mot HPV utsträcks till att även gälla pojkar. För utvidgningen anvisas 2 miljoner euro.

För i regeringsprogrammet avsedda projekt för utveckling av social- och hälsotjänsterna anvisas ett anslag på 97,4 miljoner euro. Målet är att förbättra exempelvis tillgängligheten till tjänsterna med tyngdpunkt på åtgärder i början av perioden. Utvecklingsprojekten gäller bland annat säkerställandet av tillgången till basservice, förbättrandet av seniorers vård och omsorg samt beredningen av den nationella förvaltningsövergripande strategin för psykisk hälsa och barnstrategin.

Anslagen för vården av drogmissbrukande mödrar ökas med 1,7 miljoner euro 2020. För stärkande av terminalvården och den palliativa vården anvisas ett anslag på 2 miljoner euro.

SVHS:s tjänster utvidgas år 2021 så att de omfattar även studeranden vid yrkeshögskolor, och de beredande åtgärderna understöds år 2020 med 1,4 miljoner euro.

REKREATIONS- OCH KULTURVERKSAMHET

För att finansieringsnivån ska bevaras på 2019 års nivå ökas utgifterna för vetenskap samt statsandelen för museer, teatrar och orkestrar samt kommunernas idrotts- och ungdomsväsende med sammanlagt 5,4 miljoner euro.

För reformeringen av statsandelssystemet för muséer och statsunderstödet för scenkonst anvisas 5 miljoner euro. Reformeringen av statsandelssystemet för scenkonst får ett tillägg på 1 miljon euro. I enlighet med regeringsprogrammet utökas understöden för kultur med sammanlagt 5,1 miljoner euro. För en höjning av nivån på konstnärstipendierna anvisas 1,4 miljoner euro.

För grundreoveringen av Nationalteatern anvisas ett engångsanslag på 20 miljoner euro.

För främjande av idrott och elitidrott anvisas ett tillägg på 4,8 miljoner euro.

För att utvidga programmet Skolan i rörelse till olika åldersklasser anvisas 6 miljoner euro och för byggande av idrottsanläggningar 2 miljoner euro.

Stödet för ungas verkstadsverksamhet utökas med 2 miljoner euro och utvecklandet av det riksomfattande digitala systemet med 1,2 miljoner euro.

Statsunderstöden åt organisationer utökas med 1,2 miljoner euro.

UTBILDNING

För förbättrandet av kvaliteten och jämlikheten inom den grundläggande utbildningen anvisas 60 miljoner euro och för kvalitets- och jämlikhetsprogrammet för småbarnspedagogiken 25 miljoner euro. Dessutom anvisas ett tillägg på 1 miljon euro till utvecklandet av undervisningen av finska eller svenska som andraspråk (s2) och personalutbildningen inom småbarnspedagogiken samt till stödandet av elever med invandrarbakgrund i övergångsskedet.

För främjande av avgiftsfria hobbymöjlighe-

ter i anknytning till skoldagen anvisas 5 miljoner euro.

Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde anvisas 1,4 miljoner euro för åtgärder som främjar läs- och skrivförmågan, av vilka den nationella strategin för läskunnighet är den viktigaste. Dessutom utökas den kompletterande utbildningen av lärare med 0,5 miljoner euro speciellt i fråga om klimatfrågor och hållbar utveckling samt sexual- och jämställdhetsfostran.

För finansieringen av yrkeshögskolor per enhet anvisas ett tillägg på 7,5 miljoner euro, vilket höjer finansieringen till sammanlagt 18 miljoner euro då man tar i beaktande kommunernas finansieringsandel.

Reformen av yrkesutbildningen förs vidare. För att öka utbudet av utbildning för handledare på arbetsplatsen och utveckla utbildningen anvisas 2,5 miljoner euro. För stödjan- de av yrkesutbildningen för idrottare anvisas 0,5 miljoner euro.

För anställningen av lärare och handledare inom yrkesutbildningen och för stödåtgärder i anslutning till undervisningen och handledningen anvisas 80 miljoner euro.

År 2020 ökas basfinansieringen av universitetet med 40 miljoner euro och basfinansieringen av yrkeshögskolorna med 20 miljoner euro.

Stödet för främjandet av fortgående lärande vid läroanstalter för fritt bildningsarbete utökas med 7,5 miljoner euro. Från arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde överförs 20 miljoner euro som används för snabbt verkande åtgärder i syfte att underlätta bristen på kompetent arbetskraft inom vissa branscher.

Tilläggsansatningar allokeras även till invand-

rarnas kompetensutveckling i syfte att förbättra sysselsättningsförutsättningarna samt till åtgärder som stöder invandras tillträde till högskoleutbildning.

Finland bereder sig att stå som värd för en superdator för det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem, EuroHPC. Finlands finansieringsandel 2019–2026 är maximalt sammanlagt 50 miljoner euro. Sammanlagt 10 miljoner av Finlands Akademis fullmakt riktas till detta ändamål 2020.

I enlighet med regeringsprogrammet höjs studiepenningens försörjarförhöjning med 25 euro den 1 januari 2020 så att den uppgår till 100 euro i månaden. Detta ökar utgifterna för studiepenning med 3 miljoner euro. Från och med den 1 augusti 2020 binds studiepenningen till folkpensionsindexet.

DEN SOCIALA TRYGGHETEN inkl. arbetspensionerna

Social- och hälsovårdsministeriet anvisas 0,5 miljoner euro för ett jämställdhets- och likalönsprogram. Anslaget anvisas för utarbetande av ett omfattande jämställdhetsprogram genom vilket åtgärderna för att nå jämställdhet inom olika samhällsområden ska samordnas.

Från ingången av 2020 görs en nivåförhöjning på 10 euro i barnbidraget för det fjärde och det femte barnet samt i ensamförsörjartillägget till barnbidraget. Underhållsstödet höjs med 7 euro. Sammanlagt 37 miljoner euro har reserverats för dessa reformer.

Folkpensionsanstaltens resurser förstärks med 38,8 miljoner euro. För utvecklande av datasäkerhet anvisas sammanlagt 1,4 miljoner euro.

Anslagen för utkomstskyddet är 2,2 miljarder euro, vilket är 135 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2019. Minskningen beror i huvudsak på att arbetslöshetsgraden har sjunkit. Finansieringen av det lönesubventionerade arbetet med anslag för arbetslöshetsförmåner och sysselsättningsanslag fortsätter 2020. Sysselsättningen bland unga understöds. För programmet för arbetsförmåga för partiellt arbetsföra anvisas sammanlagt 10 miljoner euro. För utvecklingsprogrammet för arbetslivet och välbefinnandet i arbetet anvisas 1 miljon euro.

Slopandet av nedskärningarna i aktiveringsmodellen för arbetslösa och höjandet av den nedre åldersgränsen för tilläggsdagarna inom arbetslöshetsskyddet till 62 år minskar på statens utgifter med uppskattningsvis 9,3 miljoner euro.

I grundskyddet (rehabiliteringspenningens minimibelopp, minimibeloppet av sjuk- och föräldrapenningen samt grunddagpenningen inom utkomstskyddet för arbetslösa) görs en höjning på 20 euro. Detta har en kostnadseffekt på cirka 40 miljoner euro för staten.

Pensionerna för dem som har liten pension höjs. Effekten på de offentliga finanserna är 183 miljoner euro netto. I syfte att underlätta gårdarnas betalningssvårigheter fortsätts den temporära sänkningen av de försäkringspremier som ska betalas till Lantbruksföretagar-

nas pensionsanstalt även 2020.

Mathjälpverksamheten understöds med 1,2 miljoner euro.

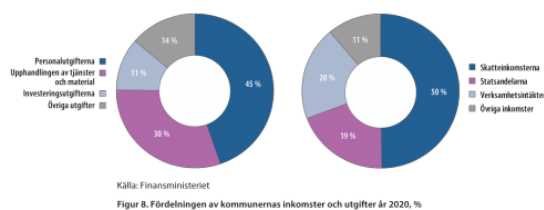
Utvecklandet av skyddshemsverksamheten understöds med sammanlagt 3 miljoner euro.

Tjänster som tillhandahålls i hemmet för veteranter har i och med en lagändring blivit avgiftsfria från och med den 1 november 2019. För att tjänsterna ska räcka till anvisas för ändamålet sammanlagt 180 miljoner euro 2020. Dessutom anvisas ett tilläggsanslag på 4,7 miljoner euro för förhöjningen av veteraners fronttillägg från 50 euro till 125 euro. Höjningen träder i kraft den 1 april 2020.

5.3 Den kommunala ekonomin

Staten finansierar kommunernas verksamhet genom statsbidragssystemet med statsandelar och statsunderstöd. Kommunerna avgör i enlighet med sitt självstyre i regel själva sina utgifter och inkomster, men staten kan också påverka dem genom lagstiftningen. Läget inom den kommunala ekonomin och effekterna av statens åtgärder på den kommunala ekonomin beskrivs närmare i kommunekonomiprogrammet och i avsnitt 8 i den allmänna motiveringen till budgetpropositionen.

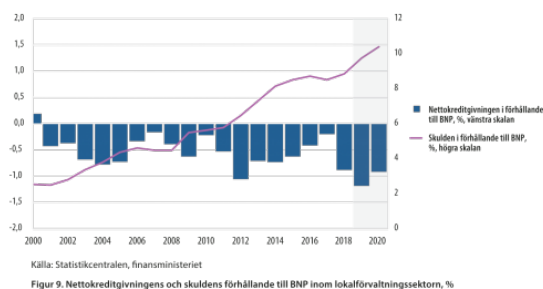
År 2020 beräknas kommunerna få 50 procent av sina inkomster som skatteinkomster, 20 procent som verksamhetsintäkter, 19 procent som statsandelar och 11 procent som andra inkomster. Av kommunernas utgifter beräknas 45 procent bestå av personaltjänster, 30 procent av köp av tjänster och material, 11 procent av investeringsutgifter och 14 procent av andra utgifter. Fördelningen av kommunernas inkomster och utgifter åskådliggörs i figur 8.

Enligt det mål för det strukturella saldoto som regeringen ställt upp för lokalförvaltningen får lokalförvaltningens underskott enligt nationalräkenskaperna vara högst 0,5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten 2023.

Underskottet inom lokalförvaltningen kommer enligt finansministeriets prognos att vara 1,1 procent i förhållande till BNP år 2023. För att målet ska uppnås krävs det egna anpassningsåtgärder av kommunerna och statligt understödda produktivitetfrämjande åtgärder som ökar den ekonomiska tillväxten och därmed också skatteinkomsterna.

I figur 9 åskådliggörs det hur underskottet och skulden utvecklas. Mer uppgifter om detta finns i kapitel 2.3 i finansministeriets Ekonomiska översikt från december 2019.

Statens åtgärder inverkar på kommunernas inkomster och utgifter. I nettobelopp räknat förstärker statens åtgärder kommunernas ekonomi med cirka 0,3 miljoner euro 2020. Jämfört med 2019 års nivå kommer statsandelarna att utökas tack vare minskningen av den nedskärning av statsandelarna som ingår

i konkurrenskraftsavtalet (268 miljoner euro), justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna (124 miljoner euro) samt indexförhöjningen (2,4 %), som utökar statsandelarna med cirka 198 miljoner euro. Ändringen av faktorer som utgör uträkningsgrunderna för statsandelen såsom invånartalet eller förändringen av sjukfrekvensen ökar statsandelen med dryga 18 miljoner euro.

Som nya eller utvidgade uppgifter som beror på regeringsprogrammet föreslås utvidgning av den subjektiva rätten till småbarnspedagogik, minskning av gruppstorlekarna inom den småbarnspedagogiska verksamheten, stöd för mångfalden av familjer och livssituationer samt ändring av Vasa centralsjukhus till ett sjukhus med omfattande jour. Därtill verkställs de tidigare besluten om att höja den övre åldersgränsen för eftervård inom barnskyddet från 21 till 25 år och att tidigare lägga undervisningen i A1-språket i grundskolan. Sammanlagt höjs statsbidragen till kommunerna med cirka 36 miljoner euro till följd av ökade uppgifter.

Andra betydande ändringar i statsunderstöden anknyter till reformen av social- och häl-

sovårdens servicestrukturer. För detta anvisas 90 miljoner euro 2020, vilket omfattar en bindande minimidimensionering (0,7) för omsorgspersonalen i enheter med heldygnsomsorg, tillräckliga resurser för hemvården och utveckling av närståendevården, en nationell mentalvårdsstrategi och säker tillgång till basservice.

För förbättrandet av kvaliteten och jämlikheten inom den grundläggande utbildningen anvisas 60 miljoner euro och för kvalitets- och jämlikhetsprogrammet för småbarnspedagogiken 25 miljoner euro. För anställningen av lärare och handledare inom yrkesutbildningen och för stödåtgärder i anslutning till undervisningen och handledningen anvisas på 80 miljoner euro.

I anslutning till MBT-avtalen anvisas 15 miljoner euro till understöd för byggande av kommunalteknik och 30 miljoner euro för startbidrag.

De effekter som statens åtgärder har på kommunerna specificeras närmare i avsnitt 8.3 i allmänna motiveringen till budgeten och i kapitel 2.2 i kommuneconomiprogrammet.

6 Sammandrag

Denna publikation innehåller en översyn över statsbudgeten för 2020.

Det huvudsakliga målet för den ekonomiska politik som statsminister Marins regering bedriver är att öka välfärden. Med detta avses en ekologiskt och socialt hållbar ekonomisk tillväxt, en hög sysselsättning och en hållbar offentlig ekonomi. Regeringen har som mål att de offentliga finanserna i ett normalt läge för den globala ekonomin ska vara i balans år 2023, vilket understöds av regeringens målsättning om att höja sysselsättningsnivån till 75 procent.

I regeringsprogrammet för statsminister Marins regering anges riktlinjer för permanenta utgiftsökningar i de offentliga finanserna till ett belopp av sammanlagt cirka 1,4 miljarder euro på 2023 års nivå jämfört med den tekniska planen för de offentliga finanserna våren 2019. Regeringens permanenta utgiftsökningar täcks i huvudsak genom diskretionära permanenta tilläggsinkomster och omfördelningar. Avsikten är att de beslut som gäller beskattningen ska främja också klimatmålen. Under valperioden genomför regeringen som en engångsåtgärd ett program för framtidsinvesteringar, som ska främja målen i regeringsprogrammet och den offentliga ekonomins hållbarhet på lång sikt.

Tillväxten beräknas avta till 1,0 procent 2020. Antalet sysselsatta beräknas öka och arbetslöshetsgraden minska. Det positiva konjunkturläge som varit rådande inom den finländska ekonomin under slutet av förra årtiondet har förbättrat läget för de offentliga finanserna. Förbättringen av det offentliga fi-

nansiella saldot har emellertid upphört i och med att konjunkturen svalnat. Regeringens degressiva varaktiga och temporära utgiftsökningar kommer också att utöka underskottet från och med 2020. Den goda konjunkturen i den finländska ekonomin de senaste åren har förbättrat tillståndet för de offentliga finanserna. På grund av befolkningsåldrandet kommer det dock på längre sikt att finnas ett betydande hållbarhetsunderskott, dvs. en obalans mellan inkomster och utgifter i den offentliga ekonomin.

Anslagen i budgeten för 2020 uppgår till 57,7 miljarder euro. Statens budgetekonomi beräknas uppvisa ett underskott på cirka 2,2 miljarder euro och statsskulden beräknas stiga till cirka 109 miljarder euro. Budgeten för 2020 innehåller utgiftsökningar som ingår i regeringsprogrammet och som gäller bland annat höjningen av små pensioner, utvecklandet av social- och hälsojänster, förskolepedagogik, utbildning och forskning samt finansiering av naturvården. Beskattningen av drivmedel höjs i enlighet med regeringsprogrammet 2020. Till grunderna för beskattningen av förvärvsinkomster görs en indexjustering, och beskattningen av små och medelstora inkomster lättas dessutom återhållsamt i syfte att kompensera för effekterna av att den indirekta beskattningen skärps.

Budgeten för 2020 kommer också att uppdateras på tjänsten Tutki budjettia www.tutki-budjettia.fi, där budgeten kan granskas visuellt ur olika synvinklar.

7 Ytterligare information

Budgetavdelningen

Budgetchef Sami Yläoutinen,
tfn 02955 30320

Biträdande budgetchef
Annika Klimenko,
tfn 02955 30180

FINANSMINISTERIET

Snellmansgatan 1 A
PB 28, 00023 Statsrådet
Telefon 0295 16001

Budgetöversikt 2020. Översikt över statsbudgeten, januari 2020

Finansministeriets publikationer 2020:4
ISSN 1797-9714 (zine)
ISBN 978-952-367-056-3 (zine)

8 Läsanvisningar och utskriftsversion

Budgetöversikten publiceras som en HTML5-baserad Mobile Zine -webbpublikation som även kan läsas med mobilapparater. Denna digitala publikation kan läsas med alla terminaler oberoende av operativsystem eller skärmstorlek (datorer, pekplattor, mobiltelefoner och tv-mottagare med Internetanslutning). Innehållet anpassas automatiskt enligt skärmstorleken. Bilder och tabeller kan förstoras genom att klicka på dem.

Om du läser publikationen på en dator kan du enkelt flytta dig från en sida till en annan

med piltangenterna, och med beröringsskärm genom att föra fingret på skärmen antingen till höger eller till vänster.

Respons

Berätta din åsikt om nätpublikationen. Skicka dina hälsningar till adressen julkaisutuotanto@vnk.fi